

הלכות מעשר פָּרָק ו

א. מי שְהִיָּה לוֹ מֵאָה לֹוג שְׁלִיין טְבוּל מִן הַתּוֹרָה, וְאָמַר שְׁנֵי לֹוגִין שְׁאֵנִי עֲתִיד לְהַפְרִישׁ מֵהֶן הָרִי הֵן תְּרוּמָה, וְעֲשֶׂרָה מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן, וְתִשְׁעָה מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי לֹא יִתְחִיל וַיִּשְׁתֶּה עַד שְׁיֵנִיחַ בְּסוֹף שְׁעוֹר תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת, אֲלֹא יַפְרִישׁ וְאַחֵר כֶּךָ יִשְׁתֶּה. וְאִין אוֹמְרִין זֶה שְׁהֵנִיחַ בְּסוֹף, כָּאֵלּוּ נִבְרַר בַּתְּחִלָּה: מִפְּנֵי שְׁחִיּוּב תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת, מִן הַתּוֹרָה; וְאִין אוֹמְרִין בְּשִׁלְתּוֹרָה, נִחְשָׁב כָּאֵלּוּ נִבְרַר עַד שְׁיַבְרַר.

ב. הַקּוֹבֵעַ מַעֲשָׂרוֹתָיו בְּפִי הַחֲבִית, לֹא יִשְׁתֶּה מִשּׁוּלִיָּה; בְּשּׁוּלִיָּה, לֹא יִשְׁתֶּה מִפִּיָּה: מִפְּנֵי שְׁהַמְשָׁקִין מַעֲרָבִין. אֲבָל הַקּוֹבֵעַ בְּפִי הַמַּגּוֹרָה, אוֹכֵל מִשּׁוּלִיָּה; קֹבֵעַ בְּשּׁוּלִיָּה, אוֹכֵל מִפִּיָּה. וַיֵּשׁ לְאָדָם לְקַבֵּעַ מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי וּפְּוֹדָה אוֹתוֹ, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן עַל אוֹתָן הַפְּרוֹת, אוֹ תְּרוּמַת מֵעֶשֶׂר לְמָקוֹם אֲחֵר.

ג. הַמֵּנִיחַ פְּרוֹת לִהְיוֹת מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן מַעֲשָׂרוֹת מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן בַּחֲזָקָת שְׁהֵן קִימִין, וְאוֹכֵל וְשׁוֹתָהּ, עַד שְׁיַעֲשׂוּ כָּל אוֹתָן הַפְּרוֹת שְׁהֵנִיחַ מֵעֶשֶׂר, וְנוֹתְנוֹ לְלוֹי. מִצָּאָן שְׁאֵבְדוּ הָרִי זֶה חוֹשֵׁשׁ לְכָל שְׁהַפְרִישׁ, וְאִינוּ מֵעֶשֶׂר וְדָאִי.

ד. הַמְלֹוֶה מַעוֹת אֶת הַכּוֹהֵן וְאֶת הַלּוֹי וְאֶת הָעֲנִי, לִהְיוֹת מִפְּרִישׁ עַל אוֹתָן הַמַּעוֹת מִחֻלְקָן מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן בַּחֲזָקָת שְׁהֵן קִימִין; וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא מֵתוֹ הַכּוֹהֵן אוֹ הַלּוֹי, אוֹ הַעֲשִׂיר הָעֲנִי.

ה. כִּיצַד מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן: מִפְּרִישׁ הַתְּרוּמָה אוֹ מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן אוֹ מֵעֶשֶׂר שְׁנֵי מִפְּרוֹתָיו, וּמִזְכָּה בָּהֶן עַל יְדֵי אֲחֵר לְאוֹתוֹ כּוֹהֵן אוֹ הַלּוֹי אוֹ הָעֲנִי שְׁהֵלֹם; וְאִם הָיוּ רְגִילִין לְטַל מִמֶּנּוּ, וְהוּא רְגִיל שְׁלֹא יִתֵּן אֲלֹא לָהֶן אִינוּ צָרִיךְ לְזָכוֹת עַל יְדֵי אֲחֵר. וְאַחֵר שְׁמִפְרִישׁ, מִחֻשָּׁב כִּמְהָ שׁוֹוָה זֶה שְׁהַפְרִישׁ וּמִנְכָּה מִן הַמְלֹוֶה עַד שְׁיַפְרַע כָּל חוּבוֹ; וּמוֹכֵר הַתְּרוּמָה לְכָל כּוֹהֵן שְׁיִרְצָה, וְאוֹכֵל הַמַּעֲשָׂרוֹת.

ו. כִּשְׁהוּא מִחֻשָּׁב כִּמְהָ שׁוֹוִים הַפְּרוֹת שְׁהַפְרִישׁ יֵשׁ לוֹ לְחֻשָּׁב כְּשַׁעֲרֵי הַזֹּל, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוּם רַבִּית; וְאִין הַשְּׁבִיעִית מִשְׁמַטָּת חוּב זֶה. וְאִם בָּא בַּעַל הַבֵּית לְחֹזֵר, אִינוּ חוֹזֵר; אֲבָל אִם רָצוּ אֵלּוּ שְׁלַקְחוּ הַמַּעוֹת לְחֹזֵר, חוֹזְרִין. נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים מֵהֶן אִין מִפְּרִישִׁין עֲלֵיהֶן, שְׁאִין מִפְּרִישִׁין עַל הָאֵבוֹד.

ז. מֵת הַכּוֹהֵן אוֹ הַלּוֹי אוֹ הָעֲנִי שְׁהֵלֹם אִינוּ יָכוֹל לְהַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מִחֻלְקָן כְּדֶרֶךְ הַזֶּה, עַד שְׁיִטַּל רְשׁוֹת מִן הַיּוֹרְשִׁין: וְהוּא שְׁיֵנִיחַ לָהֶן קֶרֶקַע, אֲפֵלּוּ מְלֹוא מַחֵט; אֲבָל אִם הֵנִיחוּ בְּסָפִים, אִין רְשׁוֹת הַיּוֹרֵשׁ מוֹעֵלָת. וְאִם הֵלֹם בְּפָנֵי בֵית דִּין עַל מְנַת שְׁיַפְרִישׁ עַל מַעוֹת אֵלּוּ מִחֻלְקָם, אִינוּ צָרִיךְ לְטַל רְשׁוֹת מִן הַיּוֹרְשִׁין. הַעֲשִׂיר הָעֲנִי אִין מִפְּרִישִׁין עָלָיו, אִף עַל פִּי שְׁהֵלֹוּהוּ בְּבֵית דִּין; וְזָכָה הָלָה בְּמָה שְׁבִידוֹ.

ח. יִשְׂרָאֵל שְׁאָמַר לְבֶן לּוֹי, כּוֹר מֵעֶשֶׂר יֵשׁ לָךְ בְּיָדִי רִשְׁאֵי בֶן לּוֹי לַעֲשׂוֹתוֹ תְּרוּמַת מֵעֶשֶׂר עַל מָקוֹם אֲחֵר, אִף עַל פִּי שְׁלֹא מִשֶּׁךְ; וְאִם נָתַן הַיִּשְׂרָאֵלִי לְלוֹי אֲחֵר, אִין לוֹ עָלָיו אֲלֹא תִרְעַמַת.

ט. מִי שְׁהָיוּ לוֹ פְּרוֹת בְּמַגּוֹרָה, וְנָתַן סָאָה לְלוֹי וְסָאָה לְעֲנִי לֹא יַפְרִישׁ שְׁמוֹנֶת סָאִין מִן הַמַּגּוֹרָה וַיֹּאכֵל אוֹתָם, אֲלֹא אִם כֶּן יוֹדַע שְׁשִׁתִּי סָאִין שְׁלִמַעֲשָׂרוֹת קִימִין; אֲבָל אִם אָכְלוּ מֵהֶן הַלּוֹי וְהָעֲנִי, אִינוּ מִפְּרִישׁ עֲלֵיהֶן אֲלֹא לְפִי חֶשְׁבוֹן הַנֶּשֶׁאֶר מִשְׁתֵּי הַסָּאִין.

י. עניים שהחליפו מתנותיהן עם בעל הבית, כגון שנתנו לו סאה של לקט או שכחה ופאה ומעשר עני, ונטלו סאה מן הגרן זה שנטל מהם פטור מן המעשרות, אף על פי שנעשה ברשות בעל הבית; וזה שנטלו ממנו חיב, אף על פי שהוא חלף מתנותיהן הפטורין.

יא. מי שהיו לפניו שתי כלכלות שלטבל שנטלה תרומתן, ואמר מעשרות זו בזו הראשונה מעשרת. אמר מעשרות זו בזו וזו בזו הראשונה מעשרת, שהרי קבע מעשרותיה בשניה; ואין השניה מעשרת, שאין מפרישין מעשר מן הראשונה שכבר נפטרה על השניה שעדין היא חיבת במעשר שתייהן.

יב. אמר מעשרות שתי כלכלות אלו, מעשר כל אחת מהן קבוע בחברתה קרא שם, וכבר קבע מעשרותיהן בהן; ומוציא מהן המעשרות שלהן, ואינו יכול להוציא עליהן מעשרות ממקום אחר.

יג. וכיצד מעשרין: מוציא מעשר שתייהן מאחת מהן, או מעשר כל אחת מהן ממנה אם היו שוות; ואם היתה אחת גדולה מחברתה מפריש מן הקטנה מעשר הגדולה, ומן הגדולה מעשר הקטנה.

הלכות מעשר פרק ח

א. הפרות שהורם מהן תרומה גדולה ותרומת מעשר, הן הנקראין חלין; ואם הפריש מהן שאר מעשרותיהן, הן הנקראין חלין מתקנין בכל מקום.

ב. טבל שנתערב בחלין מתקנין, מין במינו שאי אפשר להלך אחר הטעם אם יש לו פרות אחרות, מוציא על אותו טבל תרומה ומעשרות לפי חשבון. ואם אין לו פרות אחרות, הרי הכל אסור עד שיפריש; וכשהוא מפריש, מפסיד מן החלין המתקנין כדי תרומת מעשר שלטבל.

ג. כיצד: מאה סאה שלטבל, שנתערב במאה סאה שלחלין מתקנין מפריש מן הכל מאה ואחת, וכל שהפריש טבל; וישאר תשע ותשעים חלין מתקנין. נמצא מפסיד סאה אחת. וכן אם היה אותו טבל טבול לתרומה, מפסיד מן החלין המתקנין כדי תרומה ותרומת מעשר.

ד. ולמה מפסיד סאה זו כדי שלא יאמר מאה שהפריש הן מאה שלחלין, והמאה שנשארה היא הטבל. וכן אם היה הטבל פחות מן החלין, או מרבה על החלין מגביה הטבל, וכדי תרומת מעשר שבטבל מן החלין, או כדי תרומה ותרומת מעשר, אם היה טבל טבול לתרומה. וכן אם נתערב מעשר טבול בחלין מתקנין, אוסר בכל שהוא. אם יש לו מעשר אחר, מוציא על אותו מעשר הטבול תרומת מעשר לפי חשבון; ואם אין לו מעשר, מגביה המעשר שנתערב ומפסיד מן החלין המתקנין כדי תרומת מעשר שבמעשר הטבול.

ה. כיצד: מאה מעשר, שנתערב במאה חלין מתקנין מפריש מן הכל מאה ועשר, וכל שהפריש מעשר; והתשעים הנשארות הן חלין כשהיו. וכן אם היו החלין מרבין על המעשר הטבול,

או פחותים ממנו מפריש המעשר וכדי תרומת מעשר שפמעשר הטבול מן החלין.

ו. טבל שנתערב במעשר טבול אם היה הטבל פמעשר, מפסיד מן הטבל כדי תרומת מעשר שבו. פיצד: מאה סאה טבל, שנתערב במאה סאה מעשר מפריש מאה ואחת, וזה שהפריש מעשר; והתשע ותשעים הנשארות טבל.

ז. היה הטבל מרבה על המעשר מפריש המעשר בלבד, ולא יפסיד מן הטבל כלום: שאם יקרא שם לתרומת מעשר שבטבל, נמצא המעשר מדמע בתרומת מעשר שלטבל שעלתה עמו.

ח. היה המעשר מרבה על הטבל קורא שם לתרומת מעשר שבטבל, ומפריש הטבל וכדי תרומת מעשר שלטבל ואחד ממאה מן המעשר; ויהיה טבל כלו מדמע, וימכרנו לפוהן חוץ מדמי שתי התרומות שבו. ונמצא מפסיד מן המעשר אחד ממאה בו, שהוא כמו תרומת מעשר; ומפסיד ממנו, כמו תרומת מעשר שבטבל.

ט. פיצד: מאה טבל, עם מאתים מעשר מפריש מאה ושלוש; והשלוש הן תרומת מעשר שלמאה טבל ושעור תרומת מעשר ממאתים מעשר, כדי שלא יבוא לטעות אם נתערב בכמותו. וישאר מאה שבע ותשעים, והם מעשר כשהיו.

י. מי שהיו לו עשר שורות שלעשר עשר כדי יין, וקבע כד אחת משורה החיצונה מעשר על מעשר על מקום אחר, ואינו יודע איזו שורה חיצונה היא נוטל שתי חביות באלכסון, ומערב שתיהן ומפריש מהן.

יא. קבעה בחצי שורה החיצונה, ואין ידוע איזה חצי שורה הוא נוטל ארבע חביות מארבע זויות; קבעה בשורה אחת מהן, ואין ידוע איזו שורה היא נוטל שורה אחת באלכסון; קבעה בחצי שורה, ואין ידוע איזה חצי שורה הוא נוטל שתי שורות באלכסון, שהרי נוטל חבית מכל חצי שורה. ומערב ומפריש.

יב. קבע המעשר בכד אחת מהן, ואין ידוע איזו היא נוטל מכל כד וכד מן המאה, ומערב; ומפריש כדי כד אחת מעשר.

הלכות מעשר פרק ט

א. בימי יוחנן כוהן גדול שהיה אחר שמעון הצדיק, שלחו בית דין הגדול ובדקו בכל גבול ישראל, ומצאו שהכל זהירים בתרומה גדולה, ומפרישין אותה; אבל מעשר ראשון, ומעשר שני, או מעשר עני היו עמי הארץ מישראל מקילין על עצמן, ולא היו מפרישין אותן. לפיכך גזרו שלא יהיה נאמן על המעשרות, אלא אנשים נאמנים כשרים; אבל עמי הארץ פרותיהן ספק, ואינן נאמנים לומר מעשרין הן. וזה הוא הנקרא דמאי.

ב. והתקינו שלא יהיה אדם מפריש מן הדמאי אלא תרומת מעשר, מפני שהוא עוון מיתה, ומעשר שני, שאין בזה הפסד שהרי בעליו אוכלין אותו. אבל מעשר ראשון ומעשר עני, אין מפרישין מן הדמאי מפני שהוא ספק, והמוציא מחברו עליו

הֲרָאִיָּה ; לְפִיכָךְ אוֹמְרִין לְלֹוי אוֹ לְעֹנִי, הֲבֵא רָאִיָּה שְׂאִינוּ מַעֲשֹׂר וְטַל מַעֲשֹׂרוֹ.

ג. אַף עַל פִּי שְׂאִין מִפְּרִישֵׁין מַעֲשֹׂר עֲנִי מִן הַדֵּמָאִי, צָרִיךְ לְקַרְוֹת לוֹ שֵׁם וְאִינוּ מִפְּרִישׁ ; וְאוֹמֵר עֲשׂוֹר מַה שֵּׁישׁ כָּאֵן מַעֲשֹׂר עֲנִי, כְּדִי לְקַבֵּעַ מַעֲשֹׂר שְׁנִי שְׁמַעֲשֹׂר עֲנִי בְּשִׁלְיִשִּׁית וְשִׁשִּׁית, בְּמִקּוֹם מַעֲשֹׂר שְׁנִי שְׁלֹשָׁאֵר שְׁנִי הַשְּׁבוּעַ.

ד. כְּשִׁמְפְּרִישֵׁין מִן הַדֵּמָאִי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר וּמַעֲשֹׂר שְׁנִי, אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶן לְפִי שֶׁהוּא סֶפֶק ; לְפִיכָךְ מֵתֵר לְהַפְּרִישֵׁן כְּשֶׁהוּא עָרֵם.

ה. כִּיֻּצַּד מַעֲשָׂרִין אֶת הַדֵּמָאִי : מִפְּרִישׁ כְּדִי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר שֶׁהִיא אֶחָד מִמָּאָה מִן הַכֹּל, וּמִנִּיחָה בְּצַד הַפְּרוֹת ; וְאוֹמֵר, זֶה מַעֲשֹׂר, וְשָׂאֵר מַעֲשֹׂר סָמוּךְ לוֹ. וְאַחֲרֵי כֵן אוֹמֵר, זֶה שְׂאֵמְרִתִּי עָלָיו שֶׁהוּא מַעֲשֹׂר, הֲרִי הוּא תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר עַל שָׂאֵר הַמַּעֲשֹׂר הַסָּמוּךְ לוֹ ; וְנוֹטֵל אוֹתָהּ, וְנוֹתְנָהּ לְכוֹהֵן : שְׂאִינוּ רְשָׁאִי לְהַפְּרִישׁ תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר קֹדֶם הַמַּעֲשֹׂר, לְכַתְּחֻלָּהּ.

ו. וְאַחֲרֵי כֵן, מִפְּרִישׁ מַעֲשֹׂר שְׁנִי ; וּמֵתֵר לְהַפְּרִישׁ מַעֲשֹׂר שְׁנִי קֹדֶם הֲרָאִשׁוֹן, בְּדֵמָאִי. וְאִם רָצָה אוֹמֵר, מַעֲשֹׂר שְׁנִי שְׁלִפְרוֹת אֵלּוֹ בְּצִפּוֹנָם אוֹ בְּדִרוֹמָם, וְהֲרִי הוּא מְחַלֵּל עַל הַמַּעוֹת.

ז. וְכֵן הִלּוּקַח כֶּכֶר מִן הַנְּחֻתוֹם מִפְּרִישׁ מִמֶּנָּה כְּדִי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר וְחֻלָּה וְאוֹמֵר, אֶחָד מִמָּאָה מִמָּה שֵׁישׁ כָּאֵן הֲרִי הוּא מַעֲשֹׂר, וְשָׂאֵר מַעֲשֹׂר סָמוּךְ לוֹ, וְזֶה שְׁעִשִּׁיתִי מַעֲשֹׂר עֲשׂוֹי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר עַל שָׂאֵר הַמַּעֲשֹׂר הַסָּמוּךְ לוֹ, וְהֵיתֵר עַל אֶחָד מִמָּאָה שֵׁישׁ בְּזֶה שֶׁהַפְּרִשְׁתִּי הֲרִי הוּא חֻלָּה, וּמַעֲשֹׂר שְׁנִי בְּצִפּוֹנָהּ אוֹ בְּדִרוֹמָהּ, הֲרִי הוּא מְחַלֵּל עַל הַמַּעוֹת ; וְאוֹכֵל.

ח. וְכֵן הַמְּזַמֵּן אֶת חֲבֵרוֹ שִׂיאֲכֹל אֲצִלּוֹ, וְהוּא אֵינוּ מֵאֲמִינוּ עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת אוֹמֵר מַעֲרַב שַׁבָּת, מַה שְׂאֵנִי עֲתִיד לְהַפְּרִישׁ לְמַחֵר הֲרִי הוּא מַעֲשֹׂר, וְשָׂאֵר מַעֲשֹׂר סָמוּךְ לוֹ, וְזֶה שְׁעִשִּׁיתִי מַעֲשֹׂר עֲשׂוֹי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר עַל הַשָּׂאֵר הַסָּמוּךְ לוֹ, וּמַעֲשֹׂר שְׁנִי בְּצִפּוֹנוֹ אוֹ בְּדִרוֹמוֹ, וְהֲרִי הוּא מְחַלֵּל עַל הַמַּעוֹת : מִפְּנֵי שֶׁמֵּתֵר לְאָדָם לְהַתְּנוֹת תְּנָאִים אֵלּוֹ עַל הַדֵּמָאִי, אַף עַל פִּי שְׂאִינוּ בְּרִשׁוֹתוֹ.

ט. אָבֵל בּוֹדָאִי, אֵינוּ מִתְּנֶה אֵלָּא עַל דְּבַר שְׁבָרִשׁוֹתוֹ. כִּיֻּצַּד : הָיוּ לוֹ מָאָה תְּנָאִים שְׁלֹטְבֵל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וְהוּא בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ אוֹ בַּשְּׂדֵה, וּמִתִּירָא שְׂמָא תַּחֲשֹׁךְ, וְאִינוּ יָכוֹל לַעֲשֹׂר בַּשַּׁבָּת אוֹמֵר שְׁנִי תְּנָאִים שְׂאֵנִי עֲתִיד לְהַפְּרִישֵׁן, הֲרִי הֵן תְּרוּמָה, וְעֲשֹׂר שְׂאֵנִי מִפְּרִישׁ אַחֲרֵיהֶן מַעֲשֹׂר רִאשׁוֹן, וְתִשַּׁע שְׂאֵנִי מִפְּרִישׁ אַחֲרֵיהֶן מַעֲשֹׂר שְׁנִי ; וּלְמַחֵר מִפְּרִישׁ, וְאוֹכֵל. וְצָרִיךְ לְרַחֵשׁ בַּשְּׁפָתָיו, בַּשְּׂעָה שֶׁמִּפְּרִישׁ זֶה אַחֲרֵי זֶה ; וְאִינוּ כֹמֶתֶקֶן בַּשַּׁבָּת, שֶׁהֲרִי הַקָּדִים תְּנָאוֹ. וְטָבֵל שֵׁישׁ עָלָיו תְּנָאִי זֶה, מֵתֵר לְטַלְטְלוֹ בַּשַּׁבָּת קֹדֶם שִׁיפְרִישׁ ; וְנוֹתֵן עֵינָיו בְּצַד זֶה, וְאוֹכֵל אֶת הַשָּׂאֵר.

י. נָתַן לוֹ עִם הָאָרֶץ כּוֹס לְשִׁתּוֹתוֹ אוֹמֵר מַה שְׂאֵנִי עֲתִיד לְשִׁיר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס, הֲרִי הוּא מַעֲשֹׂר, וְשָׂאֵר מַעֲשֹׂר סָמוּךְ לוֹ, וְזֶה שְׁעִשִּׁיתִי מַעֲשֹׂר עֲשׂוֹי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר עַל הַשָּׂאֵר הַסָּמוּךְ לוֹ, וּמַעֲשֹׂר שְׁנִי בְּפִי הַכּוֹס, וְהֲרִי הוּא מְחַלֵּל עַל הַמַּעוֹת ; וְשׁוֹתָהּ, וּמִנִּיחַ כְּדִי תְּרוּמַת מַעֲשֹׂר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס. וְכֵן אִם זְמָנוֹ חֲבֵרוֹ לְשִׁתּוֹת אֲצִלּוֹ בַּשַּׁבָּת, מִתְּנֶה פִתְּנָאִי הַזֶּה מַעֲרַב שַׁבָּת עַל כָּל מַה שִּׁישְׁתָּהּ אֲצִלּוֹ.

יא. וְכֵן פּוֹעֵל שְׂאִינּוּ מֵאַמִּין לְבַעַל הַבֵּית נוֹטֵל גְּרָגֶרֶת אַחַת וְאוֹמֵר, זֶה וְתִשַּׁע הַבָּאוֹת אַחֲרֶיהָ עֲשׂוּיֹת מַעֲשֵׂר עַל הַמָּאָה שְׂאֵנִי עֲתִיד לֶאֱכֹל, וְזֶה הָאֶחָת תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל הָעֶשֶׂר הַבָּאוֹת אַחֲרֶיהָ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי הוּא הָעֶשֶׂר הָאֲחֵרוֹנוֹת, וְהִרִי הוּא מְחָלָל עַל הַמְּעוֹת; וְנוֹתֵן הַגְּרָגֶרֶת שֶׁהַפְּרִישׁ לְכוֹהֵן. וְהַפּוֹעֵל מִפְּרִישׁ לְעַצְמוֹ דְּמֵי מַעֲשֵׂר שְׁנִי שֶׁתִּנָּאִי בֵּית דִּין הוּא שֶׁתְּהִיָּה תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשְׁלֹבַעַל הַבֵּית, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי מִשְׁלֹפּוֹעֵל.

יב. הַנִּחְתּוּמִים לֹא חִיבוּ אוֹתָן לְהַפְּרִישׁ מַעֲשֵׂר שְׁנִי מִן הַדָּמָאִי, אֲלֹא תְרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּלֶבֶד, כְּדֵי שִׁפְרִישְׁנָה בְּטַהֲרָה, עִם הַחֲלָה; וְהַלּוּקָה מִפְּרִישׁ מַעֲשֵׂר שְׁנִי. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּמוֹכֵר בְּחֻנּוֹתָו אוֹ עַל פֶּתַח חֲנוּתוֹ; אֲבָל הַמוֹכֵר לַפְּלִטָּה, אוֹ בְּחֻנּוֹת הַסְּמוּכָה לַפְּלִטָּה חַיֵּב לְהַפְּרִישׁ אֵף מַעֲשֵׂר שְׁנִי.

יג. שְׁנַיִם שֶׁבָּצְרוּ כִרְמִיהֶן בְּתוֹךְ גֵּת אַחַת, וְהָאֶחָד מֵהֶם אֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת אֵף עַל פִּי שֶׁעֲשֵׂר זֶה הַנֶּאֱמָן עַל חֶלְקוֹ כִּשְׁהוּא נוֹטֵל חֶלְקוֹ מִן הַיֵּין, הִרִי זֶה חַיֵּב לְהַפְּרִישׁ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר דָּמָאִי עַל חֶלֶק עִם הָאֶרֶץ.

יד. פִּיצָד: הָיוּ מְחַצֶּה לְמַחֲצָה, וְנוֹטֵל בְּחֻצִּיו מֵאֲתִים לוֹג יֵין הִרִי זֶה מִפְּרִישׁ מִמֶּנּוּ לוֹג אֶחָד תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְעֶשֶׂר מַעֲשֵׂר שְׁנִי, כְּנֶגֶד הַמָּאָה לוֹג: שֶׁהִרִי הַפְּרִישׁ הַמַּעֲשֵׂר שְׁלֹדָאִי תִּחְלָה עַל חֻצִּי כָּל שֶׁדָּרְכוּ בַּגֵּת. וְכֵן אִם הָיָה לוֹ שְׁלִישׁ אוֹ רְבִיעֵ, מִפְּרִישׁ לְפִי חֶשְׁבוֹן.